

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joi și Sâmbata.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Simptomatic.

(*) Cei ce susțin, că lupta noastră națională a ramas a fi purtată aproape numai de diaristică, — nu greșesc.

Afară de puținul sgomot ce ici colo se mai face din partea românilor prin congregațiuni, — de obicei și acolo fără nici un rezultat practic, — numai diaristica exploatează chestiunile de zi, cari agită viața publică din țară. Singură ea stă în directă legătură cu poporul, pe care tinde a-l capacita și îndemna la lucruri folositoare.

Bună rea cum e diaristica noastră, o parte din ea totuși este astăzi la culmea chemării sale în a capacita și îndemna, în a sămăna ideile menite de a fertiliza.

Remâne însă, ca cei ce spriginesc jurnalele noastre să se și intereseze de cele ce se cuprind întrînsele, să le interpreteze cu aceeași bunăvoință, cu aceeași conștiință și însuflețire de cauza, cu care sunt scrise.

Intre cei ce au luat asupra-le sarcina de-a sta pe calea aceasta în contact cu poporul vor fi fără îndoială și ipocriți, vor fi și de aceia, cari îmbrăcându-și sfaturile lor în haine frumoase și furnisându-le în formă de misilic cetitorilor, vor să facă bun geseft, — căci de, cu cât sunt mai frumoase mărfurile din galantar, cu atât mai atrăgătoare este prăvălia respectivă și cei grupați întrînse.

Publicul cetitor român însă are destulă maturitate intelectuală pentru a nu suferi în sanctuarul său familiar vre-o fôie iesuitică, ale cărei sfaturi sunt eufite cu două tăisuri; publicul român cetitor scie distinge, scie, că reputația istorică a unei foi seu formatul ei (fie mic, fie placat) nu sunt atribute recomandătoare.

Insistăm deci, ca cei ce cetesc mai multe jurnale, acum în era de-a da sfaturi, să binevoască a distinge între sfaturi și binevoiesc.

Făcută această distincție, cetitorii să se conformeze după puțință acestor sfaturi.

Fapt este, că e mai ușor de a îndemna pe cineva la un act, decât a se conforma, respective a săvârși însuși actul.

Cu toate acestea, conformarea la sfaturile comunicate de astă-dată nu este întocmai grea, căci cu toții am încetat a fi idealisti în măsura aceea, încât celor contemplate de noi să nu le fie asigurată reușita.

Judecata noastră, precum și întręa viața noastră publică este acum pusă pe base reale, fiește-care chibzuiesc mai întâiu înainte de a se pune la muncă. Am încetat a mai cere lucruri imposibile. Cele ce am cerut și cerem, sunt trebuințe reale.

Un lucru îmbucurător și simptomatic avem de a remarcă în ținuta foilor noastre.

În săptămânile din urmă toate, din diferite colțuri ale țării, insistă asupra înființării de reuniuni de diferită noimă.

Ca și când ar fi fost o înțelegere comună între diarele noastre, astfel curgeau sfaturile pentru înființarea reuniunilor.

Noi, cei din giurul foii acesteia, ținând cont de interesele biserice, ca interese naționale, am pledat pentru înființarea „reuniunilor ortodoxe”. Și, fiind-că ceea-ce noi am cerut, este ceva nou și multilateral și reclamă o intensă mișcare încă neobicinuită, dar la nici o întâmplare străină sentimentelor și trebuințelor noastre, — apelul nostru va întâmpina mai multe dificultăți.

Confrații dela „Dreptatea” accentuază în același timp necesitatea „însoțirilor și reuniunilor de agricultură” („Dreptatea” nr. 157). „Tot ce putem face e, să înființăm în diferite centre românesce reuniuni de agricultură. Reuniunile aceste să cuprindă în sinul lor totă înpregiurimea, și să se nisuiască a avé de membrii pe toți țărani români câți numai va fi cu puțință” — dice „Dreptatea”

Apelul „Dreptății” nu este tocmai nou după cuprinsul său. Pressa noastră agită de deci de ani încôce. Succese până acum pot dovedi aproape numai românii din comitatul nostru, cari sunt bine organizați și au multe reuniuni agricole în fruntea căroră stau harnicii cărturari de aici, cari conduc mișcarea pe acest teren.

Activitatea acestor reuniuni și-o pot lua de model cei ce ar dori să urmeze sfaturile „Dreptății”.

Tot asupra înființării de reuniuni insistă cei dela „Unirea” și confratii lor dela „Tribuna”. Acestia cer „societăți de temperență”. (Trib. nr. 162). În special „Unirea” se dedica de mult chestiunii acesteia, „consulul” încă o preocupă adeseori.

Sunt și aceste lucruri de netăgăduită valoare națională.

Aprôpe în același timp cu sfaturile susnumitelor foi cade apelul „Patriei”, a noului standard bucovinean, în care se cere înființarea de „reuniuni pentru susținerea și răspândirea portului național”, după modelul germanelor „Volks Trachten-Vereine”. De îndemn pentru a face apel în direcția acesta i-a servit „Patriei” un circular lansat de căpitanul districtului Meran din Tirol, în privința susținerii și reintroducerii portului național tradițional.

Acest circular a fost lansat, cei drept numai pentru acest district, însă el a făcut senzație în întręgă pressă europeană. Foile noastre românesce au salutat și ele cu căldură ideile cuprinse în acel circular, care atât de mult corespunde și exigentelor noastre.

Etă circularul din chestiune:

Circulariu către toți domnii preoți, antistitiile comunale, consiliile școlare și direcțiile școlilor ale districtului politic Meran.

Alteța Sa i. r. dl archiduce Francisc Ferdinand de Austria-Este, a binevoit să-mi exprime cu ocaziunea ultimei sale petreceri în Meran, dorința, să se lucreze într-acolo, ca țărănimea acestui district să-și „conserve vechile sale porturi”, respective, ca să se generalizeze cât se poate de mult întrebuințarea acestor porturi, ale acestor părți ale populației. Urmând intențiunea de a împlini după răspuneri dorința Alteței Sale imper. regale, rog pe domnii păstori suftesci, pe direcțiunile școlilor acestui district, să binevoască a promova temeinic și la ori-ce ocaziune „conservarea și reintroducerea vechilor porturi naționale”.

Cu toate, că numai singur dorința exprimată a înaltului protector al țărănimei tiroleze, ar fi de ajuns să motiveze pe deplin recercarea acesta, țin de a mai adauge, că venerabilul port al Tirolezilor reprezintă fără îndoială un puternic mijloc spre a nutri în țărânul tirolez, calitățile lui tradiționale, religiozitatea lui, fidelitatea lui pentru împărat, bravura lui, onestitatea lui și simțul mândriei stărei sale. Și acesta atât în interesul țărănimei ca atare, precum și în interesul statului, și al societății, de ôre-ce tocmai în timpul de aqi, în care se sguodie în mod temerar temelile ordinii sociale, conservarea unei țărănimi nestricate și conșcie de sine, care va forma totdeauna puternicul sprijin al ordinii, e de cea mai vastă importanță.

Relativ la împrejurările acestui district aș mai releva în deosebi, că de portul național de aici se lăgă amintiri atât de glorioase, încât el formeză, așa dicând, pentru fie care țeran o haină de onore, ce-i dă vază nu numai aici, ci ori și unde, și a cărei lăpădare ar fi în detrimentul lui. Considerând aceste motive și altele de aceeași natură, nu va cădea greu, de a nasce în țeran interes pentru cauza acesta, ér mai ales de a inspira tineretului dragoste pentru vechiul port național, o țință acesta, la care se pôte ajunge mai ales prin școlă.

Așteptând cu siguranță promovarea cea mai intensivă a dorinței exprimate în înalt le, rog a-mi transmite până la 1 Octombrie rezultatele obținute, precum și eventuale observări și propuneri, spre a le putea raporta Alteței Sale i. r.

Meran, în 14 Iulie 1897.

Spiegelfeld,
i. r. prefect și președ. al
cons. școlar district.

Faptul, că chiar în Bucovina, la frontariile elementului românesc doresc a trage concluzii de națională importanță din un circular atât de salutar, este fără îndoială îmbucurător.

La aceste tendințe nationaliste mai adaugem interesul dovedit de „Tribuna Poporului” față de „Asociațiunea din Arad”, agitațiunile „Revistei” pentru reușita ședințelor și înălțarea nimbului „Societății pentru fondul teatrului român”.

Ce denotă toate acestea?

Semne palpabile sunt de o armonie în tendințe.

Simptome sunt de comune necesități.

Diaristica poartă actual politica noastră națională. Și diaristica își împlinește misiunea cum am arătat. Programul și devisa ei este: „Să înființăm reuniuni”!!

Prințul Bulgariei la Sinaia.

Trei zile aprôpe a stat prințul Bulgariei la Sinaia. A sosit Miercuri sêra și a plecat Sâmbătă dimineța. Timpul cât a petrecut aici i-a servit de prilegiu a cunoșce sentimentele dinastei române și ale poporului față de țera ce o guvernează și față de tendințele poporului bulgar.

Primirea oficială însăși a fost destul de afectuoasă. S'au făcut ceremoniile obicnuite Regele Carol i-a strâns mâna prințului, ér pe urmă la banchetul festiv, Majestatea Sa Carol a rostit următorul toast:

„Îmi este o satisfacție, de a Vê saluta pe Alteța Vostă Regală ca al doilea principe al Bulgariei, care m'a vizitat în România. Mă simt fericit, a Vê pute asigură cu acest prilegiu, cât de prețioase îmi sunt

relațiile bune față de Bulgaria și cât de mult dorim ca să strângem legăturile de prietenie, cari există între aceste două țeri și cari din partea armatei mele au fost comprobate în luptele dintre Dunăre și Balcani. Mulțumindu-Vê din totă inima pentru această vizită, închin în sănătatea Alteței Vostre și a principesei, și întru propășirea Bulgariei, căreia îi doresc pacinică dezvoltare și fericit viitor. Trăiască principele Bulgariei!”

Prințul Ferdinand în răspunsul său a închinat în sănătatea familiei regale române și pentru „propășirea și mărirea națiunii române”.

Atât din partea oficială.

Foile române precum și pressa străină sciu, că primirea prințului la Sinaia n'a fost tocmai căldurosă, și că poporul român din țără nici n'are motiv de-a fi cu multă căldură față de Bulgaria.

Se scie altcum, că prințul se reîntorcea acum din un turneu, în decursul căruia a bătut la ușile diferiților domnitori, consultându-i în chestia proclamării independenței totale a Bulgariei și a proclamării sale de regat. Răspunsul primit a fost rece. Domnitorii țărilor mari își întorc fața dela neliștitul stat bulgar, devenit acum aria atâtor întregi și corupțiuni.

Diua proclamării eventuale are să fie diua de 14 August, diua în care se împlinesc 10 ani dela venirea lui Ferdinand la Sophia.

Poporul român, îndeosebi pressa română are motive deosebite de a primi cu răcedă pe prințul Bulgariei.

Etă după „Drapelul” aceste motive, expuse cu mult temei:

„Ce curios spectacol! Vine să ne viziteze Domnitorul unei țeri vecine, ale căreia destine au fost, sunt și vor fi strâns legate de ale noastre: domnitorul unui popor pentru care am avut o nemărginită iubire, am făcut imense sacrificii, l'am tratat ca frați pe frate, — și presa română e ori indiferentă, ori ostilă acestui domnitor.

Pôte că pe mulți bulgari îi va jigni adânc faptul acesta. Ii rugăm, înainte de a se lăsa să fie atrași pe panta dușmăniei și a amărăciunii, să cugete bine la un lucru.

N'a existat și nu există în lume popor mai îngăduitor și mai blând ca poporul român. În vremurile triste ale trecutului, când închisiția înflorea pretutindeni, când ereticii și străinii erau urgisiți, torturați, arși de vii, românii n'au cunoscut și n'au practicat aceste orori.

Pământul nostru a fost deschis pentru eretici, ca și pentru străini, pentru ovreii goști din Spania, ca și pentru Husiții alungați din Boemia, pentru Grecii, Bulgarii și Sêrbii fugiți de urgia turcescă, — pentru toți nenorociții, horopsiții și persecutații am avut țără deschisă, casă ospitalieră, îmbrătoșare frățescă, mângăere seu protecție, după cum și noi, după vremuri, am fost tari seu slabi.

Mai mult decât atât. Străinii au putut să și găsească la noi o a doua patrie, să se stabilească aci pentru mult timp, să-și agonisească averi mari, să-și cultive în liniște tradiții și limbă, să-și pregătescă renascerea patriilor lor eucerite și împilate de jug barbar.

Am fost pepiniera de unde generații de Greci, Bulgari și Sêrbi, înflorind pe pământul mănăs al țerei și ajutate în înflorirea lor de protecția și prietenia noastră, au putut porni lupta sântă pentru desrobirea țărilor lor.

La noi a început Eteria grecescă, la noi s'au cultivat Bulgarii și au putut forma faimoșele bande, care au revoluționat Bulgaria

în 1876, pe la noi au trecut nesupărați voluntarii ruși, cari au ajutat pe Sârbi în războiul cu Turcia.

Ne mândrim, că nici un popor din lume n'a acordat străinilor, ale căror țări suferau martirul din partea barbarilor, o ospitalitate mai largă, o prietenie mai sinceră, ajutor mai eficace întru dobândirea drepturilor încălcate.

Dacă Grecii, Bulgarii și Sârbii ar fi găsit la noi pază strașnică la frontieră, supraveghere dușmănească înăuntru și ostilitate pe totă linia, pôte că Grecia n'ar fi renăscut la 1821, nici Bulgaria și Sârbia la 1877.

Și mai ales am acordat Bulgarilor o desăvârșită prietenie, ajutor în adevăr frățesc. Ajunsesem să-i considerăm ca fiind de ai noștri, și chiar dacă Rusia nu intervenea în 1877, e probabil, că Românii ar fi dus singuri lupta alături de dâșii, de Sârbi, de Muntenegreni și de Greci.

Și la atâta iubire desinteresată și la atâtea jertfe, cu ce ni se răspunde? Cu calomnii relative la Bulgarii din Dobrogea, cu insulte, cu atacuri dușmănești, cu amenințări pe viitor.

Am crezut — cel puțin o bună parte din noi — că ajutând la renascerea Bulgariei, punem bazele unei viitoare înfrățiri a celor două țări danubiene, ca împreună să lupte pentru civilizația și supremația Orientului.

Etă de ce Domnitorul țerei vecine a fost primit cu răceală sau cu ostilitate.

Bulgari, cari vă mai amintiți de binele trecut; cari aveți în inimă cultul demnității voștre de popor ce se conduce de sine și înțelepțesc; cari n'au uitat politica dusă de mării vostri patrioți de altădată, — nu luați în nume de rău atitudinea presei române față de Domnitorul vostru, ci lucrați, ca să împrăsciem răceala și neînțelegerile iscate nu de noi, să restabilim vechia prietenie a celor două popore de vécure prietene.

Revista politică.

Din parlamentul maghiar. Pacea încheiată între guvern și opoziție pare a nu fi de durată lungă. Opoziția a abdis de obstrucțiune în schimbul modificării §-lui 16, care atacă libertatea presei, și a dat guvernului răgaz ca să desbată în tihnă celelalte proiecte de lege puse la ordinea zilei. Modificarea §-lui 16 e însă de așa, încât opoziția nu pare a fi mulțumită de loc cu o astfel de modificare. Ce i-a dat guvernul cu mâna drăpă, i-a și luat deja cu mâna stângă. Deci pacea încheiată foarte ușor pôte deveni călcată.

În ședința dela 7 August, la continuarea desbaterei speciale asupra proiectului de lege despre procedura în afaceri de presă, la § 15 a vorbit pe larg deputatul Györy Elek, care pas de pas a arătat cum guvernul mereu a nisuit a subtrage afacerile de interes public de sub competența juriilor de presă, până când principiul corect ar fi fost, ca afacerile de interes public să le supună com-

petenții juriilor de presă, ăr cele de interes privat judecătorilor speciale.

Ministrul de justiție Erdélyi Sándor caută a se apăra, dar tot cu arme vechi, dîcînd, că numai acele afaceri trebuie să se supună competenței juriilor de presă, cari acestea le și pot rezolva așa cum trebuie rezolvate, și face o mărturisire foarte prețioasă, care ne interesează foarte mult pe noi naționalitățile nemaghiare. Etă ce a mărturisit dl ministru de justiție al nostru:

„Când recomand Onoratei Case primirea proiectului, trebuie totodată să declar, că acesta e rezultatul propriu al unei învoeli politice, așa, că deși nu consimt cu toate dispozițiunile lui, acela, atât din considerațiune către referințele politice ale țării, cât și din considerațiune către asigurarea mersului sistematic al desbaterilor parlamentare, așa dară pentru un scop mai înalt, îl acceptez și eu și-l recomand Onoratei Case spre primire.”

Nu trebuie mare minte spre a pricepe: ce a voit să dîcă dl ministru când s'a provocat la referințele politice ale țării și la asigurarea mersului sistematic al desbaterilor parlamentare. Prima provocare sună la adresa noastră, a naționalităților nemaghiare, ăr a doua la adresa opoziției. Cele adresate nouă nu sunt lucruri nouă pentru noi, și le-am simțit totdeauna de câte-ori am avut afaceri pe la curțile cu jurați maghiari. Sunt nouă însă cele îndreptate la adresa opoziției.

Etă pacea mult dorită între guvern și opoziție. Când ei între ei nu sunt sinceri, vor fi cândva sinceri față de noi? Ți-ai găst'o!

Dar credem, că totuși vor fi și sinceri odată, de silă ca de voie bună.

Congresul sêrbesc. Ceea-ce s'a prevețut cu privire la congresul sêrbesc, ați e fapt împlinit. Comisariul regesc, baronul Fedor Nicolici s'a reîntors la Carloveț, spre a comunica congresului decisiul prea înalt cu privire la activitatea lui ulterioară. Patriarhul Brankovics, la 8 l. c., numai decât a convocat pe membrii congresului în ședință pe 12 ore a. m., și le-a comunicat, că comisariul regesc voesc să le comunice decisiul prea înalt privitoriu la activitatea congresului mai departe. (Erau puțini deputați de față). Presentându-se comisariul regesc însoțit de secretariul său în congres, ocupă locul presidial și ține următoarea cuvîntare:

„Onorat Congres! După-ce congresul cu neobservarea instrucțiunei preagrapiose cuprinsă în decisiunea preafinală dela 20 Maiu a. c. a Majestății Sale cesare și regesci apostolice n'a luat înțeu la pertractare proiectele privitoare la statorirea definitivă a organismului bisericice naționale greco-orientale sêrbesci basat pe Art. de lege IX. din 1868, — prin acêsta pe basa instrucțiunei primite în decisiul preafinal al Majestății Sale cesaro și regesci apostolice, dat în Ischl la 3 August 1897, ședințele congresului

bisericice naționale greco-orientale sêrbesci, convocat pe 11 Iuliu a. c., le amân pe timp nedeterminat.”

Congresul a ascultat în tăcere adâncă cuvîntarea comisariului regesc. Patriarhul Brankovics a dat din nou expresiune fidelității congresului către Majestatea Sa, apoi comisariul s'a depărtat, și congresul, după-ce și-a verificat protocolul ședinței de ați, s'a disolvat. Între membrii congresului domnesc ore-care temere și resignațiune; cei mai mulți s'au și depărtat deja din oraș. Sinodul episcopesc continuă ședințele.

Împăratul Germaniei la Petropol.

La 7 August a. c. împăratul Germaniei a tosit la Petropole, unde a fost primit din partea curții domnitore rusești cu mare pompă și festivitate. Jurnalele rusești salută foarte cordial părechia domnitore germană și atribue acestei visite importanță universală.

Programe școlare.

(Urmare și fine.)

B. Dispozițiunile cuprinse în „Normativul” pentru disciplina în seminarium.

§. 2.

Înmatricularea se face în cele dintău trei zile ale lunii Septembrie (Reglm. seminarial §. 35) în cancelaria direcțiunei, dela 9 până la 12 ore a. m. și dela 3 până la 6 ore p. m.

§. 3.

Înmatricularea după 3 Septembrie este admisibilă numai în cas de morb documentat sau din alte cauze demne de considerațiune și deasemenea documentate.

La 15 Septembrie înmatriculările se încheie. Înmatriculări ulterioare se pot face numai cu încuviințare specială din partea Consistoriului archidieceșan.

§. 4.

La înmatriculare fie-care elev este obligat a se presenta în persoană și a produce naționalul seu, precum și adeverința dela casa archidieceșană despre solvirea taxei seminare (Reglm. §. 35).

§. 5.

Elevii, cari se presintă la prima înmatriculare, au să solvêscă odată pentru totdeuna și o taxă de 2 fl. v. a. pe sêma bibliotecii seminare (Rgl. sem. §. 33 și 35), taxa de 1 fl. pentru scaldă, taxa pentru spălatul schimburilor, eventual și alte taxe prescise a se solvi cu acêsta ocaziune.

§. 6.

Cu ocaziunea înmatriculării fie care elev are a presenta direcțiunei seminare o adeverință dela spiritualul seminarial, că și a procurat toate cărțile necesare și că este prevețut cu schimburile, încălțăminte și cu utensiile trebuincioșe pentru curățenie, precum și cu o ladă pentru păstrarea lor.

Deasemenea fie-care elev are a justifica prin adeverință dela croitorul angajat de corpul profesoral, că posedă, resp. că și-a comandat îmbrăcăminte uniformă prescise pentru secțiunea căreia aparține.

În lipsa acestei adeverințe înmatricularea nu se face.

*

Se observă, că acei tineri, cari nu au cualificațiunea normală de 4 cl. gimn., reale sau civile pentru a pută fi primiți în secțiunea pedagogică, dar sunt admiși din partea Prea-veneratului Consistoriu la depunerea examenului de primire (§§. 33 și 44 din Regul. seminarial), acest examen au să-l prestee din studiile: *limba maternă, limba maghiară, istorie și geografie, matematică și musica vocală*, și au să documenteez din acestea studii cunoscințele necesare în măsura recerută dela un absolvent de a IV-a clasă dela categoria institutelor indicate mai sus.

Pentru acest examen e a se solvi la direcțiune o taxă de 2 fl.

C. Dispozițiuni speciale pentru înmatriculare.

La înmatriculare încât privesce schimburile fie-care elev este datoriu să arete, că are cel puțin 4 rënduri de schimburi, adecă: 4 cămeși, 4 ismene, 6 batiste, 2 ștergere, 2 cămeși de culcat, 6 părechi de obiele sau ciorapi, apoi eventual gulere și mangete, toate în stare bună, pe care să fie scris cu tinctură sau cusut cu ață roșie numele întreg al elevului, și toate după specie prevețute cu numerii curenți 1, 2, 3 etc.

Spălatul schimburilor, pentru anul scol. 1897/8, cu considerare la unele împrejurări, ce se vor regula numai în decursul acestui an scolar, rămâne în administrarea proprie a elevilor.

Pentru orientarea celor interesați aci se însemnă și dispozițiunea cuprinsă în ordinul Ven. Consistoriu din 3 August 1896, Nr. 4179 Epitr., că taxele seminare, ce se trimt prin postă, mai recomandabil e a se expeda de-adreptul la casa archidieceșană, cu adresa: *Oficiului de cassă al Consistoriului archidieceșan în Sibiu* (Nagy-Szeben), indicându-se pe couponul asemnatei: Rata I. sau II. din taxa seminarială, pentru N. N. elev în cursul I, II. sau III. clerical sau pedagogic.

Sibiu, 30 Iunie 1897.

Direcțiunea.

Apel

cătră preoții și învățătorii români din jurul Mediașului.

Stimate Domnule și Frate!

Fruntașii Români, pionerii culturai și literaturii poporului român, cari astăzi conduc destinele Asociațiunei Transilvane, însuflețiți cu tărie de o inimă nobilă, ca lumina Asociațiunei*) se se reverse preste fii neamului

*) Să ne scuse domnii subscriși dacă nu folosim frasa domniilor lor „Astra”, care este un „non-sens” din toate punctele de vedere și regretăm, că fac abuz de titlul „Asociațiune”.

FOIȚA.

O călătorie

cu un

apărătoriu de drept.

Portret de Mark Twain.

(Urmare și fine.)

Maiorul a rămas neînduplecat. El a angajat un cupeu-salon, și adecă: societatea trenurilor a primit angajamentul, e datoră a-i presta un cupeu salon. Că de unde-l vor lua, pentru el e lucru secundar, însă în alt fel de cupeu nu intră. — Dacă pentru acêsta ar trebui să întârzie puțin, la acêsta se învoiesce, dar trenul fără el și fără cupesalon nu e permis să plece.

— Dar domnule, — adause conductorul, — acum nu avem timp, ca să facem un cupeu-salon. S'a întâmplat o erore, noi suntem cei vinovați, recunoscem, dar în fine ce putem face? În un cupeu de clasa primă pôte călători omul destul de comod.

— Aici nu e vorbă de comodisat — dîse maiorul — ci de interesele juste ale publicului, pe cari trebuie să le apăr față de societatea trenurilor. Dacă voi lăsa lucrul numai așa, astfel veți tracta cu primul, care

va mai ordina un cupeu-salon. Dealtmîntrelea, dacă nu-mi puneți la dispoziție cupeu-salon, aici rămân în Chicago și voi improcesua societatea trenurilor pentru violarea obligamentului.

— A pără societatea pentru un bagetel?!

— Natural!

Și maiorul s'a întors ca și cum ar și pleca la judecătorie; conductorul s'a cugetat puțin și apoi a dîs:

— Vê rog așteptați puțin, îndată chem pe principalul stațiunei.

Peste o jumătate de minută principalul era înaintea noastră. Înaintea acestuia repeți maiorul totă întâmplarea și că el pretinde cupeul-salon ordinar, căci la cas contrariu improcesuează societatea. Principalul, care la început vorbea cam rîștit, îndată a fost silit a recunoscce, că maiorul are drept și-i face cunoscut, că numai decât îi va căștiga un cupeu-salon chiar și din fundul pămîntului.

În pămînt pot să fie multe lucruri scumpe și prețioșe, dar cupeu-salon mai n'as crede. Principalul nici nu a scos de acolo cupeul-salon, ci a rugat pe proprietarul singurului cupeu-salon, care era deja prins de celelalte, ca să mîrgă în alt cupeu ordinar, ăr eu cu maiorul am intrat victorioși în cupeul-salon.

În decursul călătoriei ne-am înpretinit cu conducătorii, care nu a întârziat a declara maiorului, că ar fi foarte bine, dacă mulți călători ar purcede tot în modul acesta; astfel societatea trenurilor ar fi silită a-și face destul datorințelor.

Sêra, în sala de mîncare, maiorul a cerut șuncă friptă.

— Imi pare foarte rău, — răspunse chelnêrul, — dar nu vê pot servi. Șuncă friptă nu e însemnată pe lista de bucate, și noi numai cu aceea vê putem servi, cu ce stă în listă.

— Domnul dela masa de colo — observă maiorul — mîncă șuncă friptă.

— O, mē rog, e cu totul alt-ceva, domnul de colo e supraveghetor la societatea trenurilor.

— Cu atât mai virtos cer șuncă friptă. Eu nu voesc să sufer atari deosebiri. Numai iute adă-mi șuncă friptă.

Chelnêrul s'a depărtat și a venit cu bucătarul, care și-a declarat categoric, că de ore conform statutelor numai cu atare mîncare sau beutură este ertat a servi publicul, care se află însemnată în lista de bucate, cu șuncă friptă nu ne pôte servi.

— Bine, dacă așa stă în statute — adause maiorul — atunci observați statutele fără partialitate, sau fără partialitate le și

nesocotiți. Său luați șunca dela domnul acela, sau imi aduceți și mie.

Bucătarul nu scia ce să facă. Spre norocul lui, chiar în momentul acela intră conducătorul care scia deja din Chicago, că cât de mult ține maiorul la interesul public. Și aflând dela bucătar, că ce necas au, îl chemă la o parte și-i dîse:

— Nu te sfârma cu statutele. Te sfătuesc, ca să aduci domnului maior, ce poftește; și dacă n'ar fi, opresce trenul în loc și scote șuncă friptă din fundul pămîntului.

Trenul nu s'a oprit, șunca (spre norocire) nu a eșit din fundul pămîntului, dar peste două minute a fost înaintea maiorului, care în decursul mîncării a declarat, că numai pentru susținerea principiului și în interesul pretensiunelor iuste ale publicului a stat morțiș pe lîngă acêsta dorință, pentru-că lui de altmîntrelea nu-i trebuie șuncă nici friptă nici fiartă, — nu-i trebuie nici trupului, nici sufletului.

Din expositiunea dela Chicago, ce e drept, nu am vêdut nimic până în ziua de astăzi, dar cel puțin am avut fericirea de a călători cu un apărătoriu de drept.

Rîpa-de-sus, în Iuliu.

Tradus de Ilie Popescu.

nostru în toate unghiurile patriei în adunarea generală a Asociațiunii din anul trecut tinută la Lugos, au primit cu dragoste invitația noastră, ca în anul curent Asociațiunea transilvană să-și țină adunarea sa generală la noi în Mediaș în zilele 27 și 28 August st. n. la s. Marie-mare.

Acum e timpul binevenit, ca nu numai invitații, dar în general toți Românii din Mediaș și jur — inteligenți și popor, să dăm dovadă, că ne scim face vrednici de încrederea ce fruntașii națiunii noastre au așezat în noi.

Să dovedim, că cu abnegațiune și dragoste, cu bunăvoință și jertfe voim și vom și pute să scim primi „Asociațiunea” la noi în Mediaș, în acest loc până acum cam uitat și neabătut în seamă, și aducând o mică jertfă pe sântul ei altariu, vom adăuga și noi pe triciu la mărșă clădire a Asociațiunii, menită de vredniciei ei întemeietori pentru promovarea culturii și literaturii fiilor neamului nostru.

De aceea, Iubite Domnule și Frate, ne adresăm către Domnia Ta și din inimă te rugăm, ca:

1. Să stăruiesci cu însuflețire în cercul D-tale de activitate, ca să câștigi cât de mulți membri ordinari cu câte 5 fl. v. a. eventual ajutători cu câte 1 fl., sau dacă vom fi așa de fericiti și membri fondatori ori pe viață pentru scumpa noastră Asociațiune!

2. Dela cei ce se vor înscrie ca membri de una din categoriile arătate sub punctul prim, să încassezi taxele și să-i consemnezi în o listă, pe carea cu ocaziunea ședinței prime a Asociațiunii, vei binevoi a o preda, dimpreună cu taxele, cassarului nostru, domnului Alexandru Suciu, învățător în Mediaș, — ca așa dela toți din Mediaș și jur să se poată compune o listă generală, ca cu acea ocaziune pe toți membrii din Mediaș și jur dimpreună cu obolul maritim, să-i putem prezenta deodată adunării generale și prin această să dovedim, că deși suntem puțini, putem și noi contribui la tesaurul nobil, carele e merit să dea avânt și să promoveze intențiunea nobilă a culturii și literaturii poporului român.

Să dovedim, că aici în centrul Transilvaniei încă are națiunea noastră fii, cari deși impresurați de multe vitregități ale sorții, doresc și voesc a sprijini cauza sănătă a „Asociațiunei”.

De aceea te rugăm stimate și Iubite Frate, ca nu numai să îndemni și să însușești pe cei din giurul D-tale a se face membrii; dar să stăruie totodată, ca pe ziua de 27 August st. n. să participe aici în Mediaș cât mai mult popor, bărbați, femei, juni și june, înbrăcați în vestimente de sărbătoare, cari să fie prezenți atât la adunarea generală, cât mai virtos în aceiași zi la orele 10 a. m. la primirea comitetului central al Asociațiunii la gara Mediașului.

Nici odată nu am apelat cu atâta căldură la bunăvoința D-tale, ca acum, sperăm și suntem convinși, că în așteptarea noastră nu ne vom înșela.

Mediaș, 17/29 Iulie 1897.

Ioan Moldovan,
protopop gr.-cath.

Romul Mircea,
protopresbiter gr.-or.

Convocare.

Neputându-se ține adunarea generală a învățătorilor din despartământul tractului protopresbiterial gr.-or. al Deeșului din cauza prezentării alor numai 3 (trei) membri, prin această se convocă din nou această adunare în comuna Ciceu-Giurgesti pe 24 August a. c. st. v. la 8 ore a. m. pe lângă programa cea veche. La această adunare din nou convocată sunt provocați a se prezenta toți domnii membri cu atât mai virtos, căci alte convocări speciale nu se vor expeda.

Ciceu-Giurgesti, la 23 Iuliu 1897.

Presidiul despartământului învățătorilor gr.-or. din tractul protopresbiterial gr.-or. al Deeșului.

Gregoriu Gavrișiu,
președinte substituit.

Noutăți.

Majestatea Sa Monarchul va sta la Viena până în 16 a curentei n., când va călători la Ischl. Dn Ischl Majestatea Sa va merge la Tirol.

Conferența interparlamentară. Vineri a fost deschisă conferența judecătorească a alegătorilor interparlamentari. Reprezentanți sunt: Germania, Austro-Ungaria, Franța, Italia, Spania, Dania, Suedia, Holanda, România și Statele-Unite. President a fost ales Beernaert, presidentul camerei.

Chestiunea bisericeii sârbesci înaintea Sultanului. Sultanul a primit zilele aceste pe delegatul sârb Georgievici în audiență de o oră întreagă. Sultanul a declarat reprezentantului Sârbiei, că chestia bisericeii și scolei sârbesci pe teritoriul turcesc va primi deslegare conform dorințelor Sârbiei.

Ajutore de stat. Ministrul de culte și instrucțiune publică a împărțit din suma votată de legislațiune bisericeii sârbesci, — câte 100 fl., între șapte comune bisericeii sârbesci.

Marele Etimologic. După ce în sesiunea sa generală din primăvara trecută a sistat publicarea Marelui Etimologic în estensia începută de dl. B. P. Hașdeu, Academia Română a însărcinat cu continuarea acestui op pe dl Al. Filipide, profesor de limba și literatura română dela facultatea de litere din Iași. Dl. Filipide a declarat, că va termina lucrarea în cel mult 5 ani de zile.

Dr. Kovács Iósef, renumitul profesor de chirurgie dela facultatea de medicină a universității din Budapesta a încetat din viață Vineri la locuința sa din comuna Erdőtelek. Kovács e cunoscut cetitorilor noștri decând cu demonstrația inscenată contra lui anul trecut de medicinistii din Budapesta, pentru severitatea sa la clasificății. Conform dorinței familiei lui, decedatul a fost înmormântat în Budapesta, Luni după prânz.

Kozma Sándor, procurorul suprem pensionat din Budapesta a fost înmormântat acolo Vineri, pe lângă mari condolări.

Cas de mörte. Ni se scrie, că tinărul preot gr. or. din Coșna (tractul Bistriței), dl George Truța s'a perdut pe iubita sa soție Sabina n. Spînu, repausată Duminecă în 8 a l. c. — Condolențele noastre.

Programa pentru adunarea generală a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, care se va ține în Mediaș la 27 și 28 August n. 1897.

1. În presărea adunării generale (14/26 August n) s'era de cunoștință în grădina hotelului „Strugurul de aur” (Traube).

2. În 15/27 August:

a) la 7½ ore a. m. celebrarea serviciului divin în ambele biserici române din Mediaș;

b) în aceeași zi la 10 ore a. m. primirea comitetului central al „Asociațiunei” la gara Mediașului;

c) la 11 ore a. m. ședința I-a a adunării generale în sala cea mare dela hotelul „Strugurul de aur” (Traube);

d) la 2 ore p. m. banchet în pavilionul hotelului „Schützen”;

e) la 8 ore s'era concert în grădina hotelului „Schützen”

3. În 16/28 August:

a) la 9 ore a. m. ședința a II-a a adunării generale;

b) la 2 ore p. m. prânz comun în grădina hotelului „Strugurul de aur” (Traube).

c) la 8 ore s'era petrecere cu dans în sala cea mare a hotelului „Strugurul de aur” (Traube).

4. În 17/29 August:

La 10 ore a. m. excursiune la băile dela Basna.

Un scriitor rus despre poezia și musica noastră populară. Dl Vladimir Korolenko, distinsul novelist rus, care petrece la băile dela Slănic în România, lucrează la un studiu asupra poeziei și muzicii populare românești.

Inundările. Dunărea, care prin inundările sale, numai pe teritoriul ungar a pricinuit pagube de sute de mii, între Pojon și Komárom a scăzut. Dela Komárom în jos însă primejdia e amenințată. Toate comunele de pe valea Dunării, dela Komárom în jos, cu deosebire între Budapesta și Mohács zac sub apă. Ministrul de agricultură a făcut dispozițiile de lipsă, pentru luarea măsurilor de apărare contra primejdiei pe teritoriul amenințat.

În Budapesta, în decurs de o zi a crescut apa cu 30 cm., și amenință edificiile de lemn situate pe mal ale societății de navigație. În Ó-Buda mai multe căsi zac sub apă. Comunicația se face numai cu ajutorul luntrelor. — Din iarna anului 1878 n'a venit atât de mare Dunărea la Budapesta ca acum. — Insula Margareta zace aproape întreagă sub apă. Valurile turbate au pricinuit pagube mari. În comuna Újpest pericolul e iminent.

Dela Budapesta în jos, cu deosebire insula Csepel e amenințată. Valurile furioase au rupt umpluturile de apărare și au inundat aproape întreaga insulă.

Primejdia cea mai mare e la Mohács și jur. În Mohács Dunărea crește rapid. Partea orașului neapărată de umplături stă sub apă. Comuna din apropiere Kis-Kőszeg e amenințată cu totală distrugere. 800 de muncitori cu 500 de care lucrează la umplături pentru împedecarea exundării. În cazul, când umplăturile ar fi mănate de valuri, 15 comune ar cădea jertfă potopului. Mai multe domenii, între cari al arhiducelui Frideric, sunt amenințate cu devastare. Din comunele din jur de asemenea au eșit sute de oameni și lucrează cu desperare pentru împedecarea potopului ce le emenintă sămănăturile și casele.

La Strigoniu apa a rupt iazarile și a inundat un suburbu întreg. Apa intră pe terestri în case. Locuitorii s'au refugiat în oraș. Pe hotarul orașului pagubele sunt enorme. Viile toate stau sub apă. Mai multe șosele au fost inundate. În comunele din jur apa a cășunat pagube mari.

Tineri abessinieni în Rusia. La mijlocirea renumitului călătoriu african Leontice, țarul s'a învoit, ca regele Menelik să trimită în Rusia tineri abesinieni pentru a se cualifica în școlile militare de acolo. Deocamdată Menelik va trimite 12 tineri la Petersburg, numărul lor îl va spori însă an de an.

Contra ovreilor. În comuna bucovină Bridka 40 de proprietari fruntași au luat în arândă crîsmăritul, încă cu patru luni înainte. Resultatul a fost, că crîsmarii jidani au părăsit cu toții comuna. Se fac mișcări în scop de a lua din mâinile jidanilor și comerțul. Ovreii se pregătesc din pricina această, să emigreze în Kanada. Drum bun!

Jaf în biserică. Se scrie din B. Csaba, că în giurul acela în scurt timp s'au întâmplat patru jafuri de biserici. După bisericele jidovesci din Gyoma, Csaba și Orosháza, acum au pătruns făptuitori necunoscuți în biserica rom.-cat. din Orosháza și au furat conținutul discurilor de acolo.

Petroleum explodat. În Szepesváralja s'a întâmplat zilele acestea o nenorocire mare. În urma unei rupei de nor eșind apă mare, a inundat orașul întreg. S'a umplut cu apă și pivnița unui negustor de acolo, din pricina căreia un butoiu cu petrolu început, s'a răsturnat și conținutul i-s'a vărsat prin pivniță. Cu ajutorul hydroforului au cercat să scotă apa din pivniță. După o muncă de mai multe césuri neajungând la nici un rezultat, au întrerupt lucrul. Au băgat de seamă în curând, că un ucenic al unui măsar lipsesce. Căutându-l l-au găsit în pivniță, înecat. S'a trimes un servitor cu lumina în pivniță. Cum a ajuns lumina în atingere cu aerul din pivniță, petroleumul a explodat. Servitorul și mulțimea adunată în ușa pivniței au prins foc. Ca făclii aprinse fugeau cu toții în toate părțile. Bărbaților le-au ars părul și mustățele. Mai mulți inși au primit rane periculoase. Câți-va inși au și expiat între chinurile gróznice ale ranelor de arsură.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Divorțul în biserica ortodoxă-răsăritenă și cea rom.-catolică,

de
Dr. Remus Roșca.

(Urmare).

Ca dovadă, că biserica romano-catolică, deși a acceptat principiul indissolubității căsătoriei, sub diferite forme și în anumite cazuri a trebuit să se abată dela acest principiu, servescă în fine și cuvintele domnitorului mare, Napoleon, care, venind în discuțiune desfacerea căsătoriei pe baza învoirii reciproce a părților conjugale, astfel s'a exprimat: „Aceia, cari susțin, că eternitatea căsătoriei nu se bazează pe voința părților ci pe indissolubilitatea căsătoriei, să-mi spună o religiune, care n'a admis despărțirea principilor său a domnilor mari; sau spună-mi vre-un secol, în care această nu s'ar fi întâmplat. În cas de impotență, căsătoria nu există. Prin adulteriu căsătoria e violată. Faptele criminale sunt motive nealterabile pentru despărțire”. (Vedi Memoires sur le consulat de Thibaudeau pag. 443).

În fine, pentru ilustrarea nepracticabilității principiului susținut de biserica romano-catolică, servescă raționamentul atât de excelent al jurisprudentului Heinrich Ahrens, carele în opul seu Dreptul natural sau filosofia dreptului se exprimă astfel: „Căsătoria fericită revarsă binefacere asupra vieții; cea rea e periculoasă pentru părțile care sunt necesitate a-i purta jugul, pentru copiii, cari îi simt influința stricăcioasă, și pentru societate, în care servește de un exemplu detestabil”.

După ce în cele de până aici am căutat a tracta această temă din punct de vedere canonic, să vedem încât se poate susține desfacerea căsătoriei și din punct de vedere al

II.

Filosofiei dreptului său al dreptului natural.

Considerând desfacerea căsătoriei din punct de vedere al filosofiei dreptului, se impune dela sine răspunsul, că îndată ce condițiunile esențiale ale căsătoriei nu mai există, nu mai există nici căsătoria.

Pusă însă întrebarea astfel, că o căsătorie încheată în mod valid mai poate-se desface, fiind părțile în viață? și că părțile despărțite mai pot-se căsători? — aflăm la jurisprudenți diferite păreri.

Sunt o seamă de jurisprudenți, cari se pronunță contra desfacerei căsătoriei, și aceștia iau mai ales în privire scopul căsătoriei și creșterea copiilor, afirmând, că dacă se admite desfacerea căsătoriei, ajungerea acestor scopuri se face imposibilă. Pe când, dacă părțile conjugale știu, că această legătură este indisolubilă, sub impresiunea acestei convingeri, în cele din urmă vor trebui să caute, ca divergențele dintre ei să se complaneze.

Ca motiv plausibil la aparență se mai susține din partea unora, că, fiind admisibilă desfacerea căsătoriei, căsătoriile neprecugetate ar deveni tot mai dese, și prin această interesele societății ar fi tare periclitare, ba considerând firea egoistă a omului, la încheierea căsătoriilor nu s'ar mai pune preț pe esența căsătoriei, pe iubire, ci s'ar căuta în linia primă asigurarea diferitelor interese de natură materială

Față de aceste raționamente însă, pentru motivarea desfacerii căsătoriei, se poate susține cu totă pozitivitatea, că a mai insista la susținerea legăturii vieții conjugale și atunci, când este pe deplin constatat, că ea nu se mai poate susține, ar însemna sacrificarea scopului pentru mijloc; pentru că, lipsind dragostea împrumutată, despre ajungerea scopului nu mai poate fi vorba, și dacă legislațiunea declară căsătoria indisolubilă, viața conjugală devine o instituțiune cu consecuențe nemorale, căci astfel de raporturi încordate nu pot să aibă decât urmările cele mai detestabile, ce ni le am pute închipui, ca urmate din o împrejurare nesurportabilă.

De altă parte nu se poate ignora, că omul după firea sa mărginită este supus greșelilor și aberațiunilor, și astfel, și la încheierea căsătoriei, admitând cu totă pozitivitatea, că părțile purced cu cele mai bune și cu cele mai frumoase speranțe, totuși, încât pentru viitoriu, nu se poate eschide posibilitatea, ca părțile conjugale în curând să observe, că nu se potrivește pentru viața conjugală, că una sau alta dintre ele are scăderi de acelea, cari fac pentru ceeaaltă parte imposibilă realizarea speranțelor legate de viața conjugală. În astfel de cazuri a nu admite, ca o greșală cu consecuențele cele mai grave să poată fi îndreptată, atât ar însemna, ca, pentru nealterarea cutărui principiu, sute, mii și milioane de oameni să fie sacrificați în cele mai vitale interese.

(Va urma.)

Nr. 33/897 Com. par. [132] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea alor două posturi învățătoresci la școala greco-orientală din Poplaca, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu fiecare din aceste două posturi sunt:

1. Salarul anual de 300 fl. v. a.
2. Relut de cuartir 15 fl. v. a.
3. Relut de lemne 25 fl. v. a. solviți din cassa bisericeii în rate cuartale anticipative.

Cei cari vor fi aleși sunt datori a ține Dumineca și sârbătoreea strana în biserică și a cânta cu copiii la sânta liturghie.

Cei cu cunoscințe musicale vor fi preferiți.

Doritorii de a ocupa posturile acestea sunt poștiți a se prezenta înainte de alegere sêu în vre-o Duminecă sêu sârbătore spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, ăr concursule instruite conform legilor din vigôre au de a le înainta oficiului protopresbiter al gr. or. din Sibiu.

Purtarea agendeler direcției școlare, renumerată special cu 50 fl. ./., precum și instrucția în școala de repetițiune și în cea de pomărit, ca și cântarea în cele 2 străni bisericesci, se va împărți prin comitetul parochial în conțelegere cu corpul didactic — la începutul anului școlastic — între toți 4 învățătorii.

Din ședința comitetului parochial gr. or. din Poplaca, ținută în 13 Iuliu 1897 st. v.

Coman Baca, Președinte. Pantilimon Tanasie, notar.

Nr. 650/897

Văduț și aflat în ordine.

Sibiu, 28 Iuliu 1897.

Ioan Papiu,
protopresb.

N. 205 [133] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școalele elementare gr.-or. din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în ȋiarul „Telegraful Român“.

1. Sibot, două posturi, fiecare cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne de foc. Salarul se solvesce regulat din cassa bisericeii.

2. Vaidei, cu salariu de 300 fl. din aloziul comunal, 10 fl. relut de cuartir și 3 stângini de foc, din care are a se încălzi și sala de învățământ.

3. Dêncul mare, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

4. Acmaru, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

5. Dêncul-mic, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

6. Ludești, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

7. Romoșel, cu salariu de 300 fl., cuartir și 4 stângini de lemne de foc, din cari are sê se încăldească și sala de învățământ.

Învățătorii, cari vor ocupa posturile acestea sunt datori a ține Dumineca și sârbătoreea strana în biserică, și a cânta cu elevii la sf. liturgie.

Concurenții au a-și așterne cere-rile instruite conform normelor din vigôre, în terminul prefipt, subsemnatului oficiu protopresbiter al, ăr înainte de alegere a sê prezenta în vre-o Duminecă sêu sârbătore în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Orăștie, 15 Iuliu 1897.

Oficiul protopresbiter al în conțelegere cu comitele parochiale respective.

Sergiu Medean,
adm. prot.

Nr. 874—897 [134] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătorstei de la școalele confesionale gr. or. române din comunele bisericesci

mai jos însemnate din protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Agnita, cu salariu anual de 300 fl., cuartir, lemne de foc și grădină.

2. Barghiș, salariu 300 fl., cuartir, și în loc de grădină, lemnele necesari de foc.

3. Bendorf, 2 posturi, ambele cu câte 300 fl., cuartir natural și grădină.

4. Bruiu, salariu 300 fl., cuartir și grădină.

5. Cincul mare, cu salariu de 300 fl., cuartir, lemne și grădină.

6. Fofeldea, salariu 300 fl., cuartir și în locul grădinei lemne de foc.

7. Ghijasa inferioară 300 fl., cuartir și grădină acest învățătoriu va avé a conduce și cântările bisericesci în tôte Duminecile și sârbătorile nefind cantor bisericesc altul.

8. Ighisdorful român salariu 300 fl., cuartir și grădină, acest învățătoriu asemenea va fi datoriu a purta și oficiul cantoral.

9. Prostea, salariu 300 fl., cuartir, grădină și 2 stângini lemne de foc.

10. Somartin, salariu 300 fl., cuartir și în locul grădinei lemnele necesari de foc.

11. Verd, salariu anual 300 fl., cuartir și în locul grădinei lemnele necesari de foc.

Toți concurenții sunt îndatorați la ori care din posturile acestea ar concura a se prezenta în vre-o Duminecă sêu sârbătore în biserică respectivă spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, ăr petițiunile de concurs instruite conform legilor în vigôre, sê le așternă subscrisului oficiu în terminul susindicat.

Nocrichiu, în 21 Iuliu 1897.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. al tractului Agnita, în conțelegere cu comitele parochiali concernente.

Nicolau Moldovan,
adm. protopresb.

Nr. 306/1897 [135] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din subsemnatele comune, protopresbiteratul Dobrei, prin acêsta se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul archidiece-san „Telegraful Român“.

1. Bastea-Holdea-Coșesci, învățătoriu ambulant, cu salar anual de 300 fl. din repartiție dela popor, cuartir și lemne de foc.

2. Brîsnic, salar anual de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

3. Dobra, un post de învățător la școala capitală cu salar de 300 fl. v. a.

4. Lăpușul-inf.-Ohaba, învățătoriu ambulant, cu salar de 300 fl., cuartir și lemne.

5. Lăpușnic, cu salar de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

6. Panc-Seliște, cu salar anual de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

7. Stâncesci-Ohaba-Făgețel, învățătoriu ambulant cu salar de 300 fl., cuartir și lemne.

8. Rădulesci-Strigonea, cu salar de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

9. Roșeani-Mihăesci, cu salar anual de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi au a-și așterne suplicele lor concursuale instruite conform normelor în vigôre subsemnatului oficiu, până la terminul susindicat.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. al tractului Dobrei.

Dobra, 10 Iuliu 1896.

Avr. S. Pécariu,
adm. prot.

Nr. 176/897. [136] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci vacante la școalele comunelor bisericesci, mai jos însemnate, din protopresbiteratul Câmpenilor, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare oficiosă.

1. Câmpeni, un post cu 300 fl. v. a. din fondul școlar, locuință eventual relut. Dacă concurentul va fi cântăreț și va puté conduce cor bisericesc, va mai primi și o remunerațiune separată.

2. Certegea, un post cu 300 fl. v. a. din fondul bisericeii și din repartiție și locuință cu grădină.

3. Lăpuș, un post cu 300 fl. v. a. din repartiție și locuință cu grădină.

4. Lăzesci, un post cu 300 fl. v. a. din repartiție și locuință cu grădină.

5. Neagra de jos, un post cu 300 fl. v. a. din repartiție și locuință cu grădină.

6. Poiana-Valea-verde, un post cu 300 fl. v. a. din repartiție și locuință cu grădină.

7. Sohodol-Peleș, un post cu 300 fl. v. a. din repartiție și locuință cu grădină.

8. Ponorel, un post cu 300 fl. v. a. din repart. și locuință cu grădină.

9. Vidra-medie, un post cu 300 fl. v. a. din fondul școlar și locuință cu grădină.

10. Vidra de sus, două posturi cu câte 300 fl. v. a. din fondul bisericesc și locuința necesară.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi sê trimită cererile lor concursuale instruite conform legilor din vigôre la oficiul protopresbiter al gr. or. din Câmpeni.

Câmpeni, 15 Iuliu 1897.

Romul Furdai,
protopresb.

[107] 2—3

CONCURS.

Devenind vacant postul de învățător dela clasa I. dela școala gr.-or. rom. din Târlungeni, pentru întregirea acestui post se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de învățător, sunt următoarele:

Salariu în bani gata 230 fl. v. a., din venitele cantonale peste 80 fl. v. a., și relut de cuartir.

Cererile de concurs instruite după prescriesele Regulamentului pentru organizarea învățământului în școalele populare sunt a se înainta prea onorabilului oficiu protopresbiter al tractului Brașov. Mai departe, concurenții, cari vor a ocupa acest post de învăț., au a se prezenta în una din Dumineci sêu sârbători pentru a și arăta dexteritatea în cântările bisericesci.

Târlungeni, în 8 Iuniu 1897.

Dimitrie Manole, pres. com. par. Nicolau Comșa, not. com. par.

În conțelegere cu subscrisul oficiu protopresbiter al gr.-or. al Brașovului.

Ioan Petric,
protopresbiter

Nr. 259 protopresb. 1897. [109] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele bisericesci mai jos însemnate, protopresbiteratul Mediașului, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Brateiu, cu salariu de 300 fl. v. a., solviți din repartiție dela popor, cuartir și lemne de foc.

2. Frêua, cu salariu de 300 fl. v. a., solviți din repartiție dela popor, cuartir și lemne de foc.

3. Vorumloc, cu salariu de 300 fl. v. a., solviți din repartiție dela popor. în suma de 77 fl. v. a., ăr suma de 223 fl. v. a., se va solvi ca ajutor de stat pentru întregirea salariului învățătoresc pe basa rescriptului ministerial din 11 Ianuarie a. c., Nr. 56489/96, cuartir natural în edificiul școalei și lemnele trebuincioșe pentru foc.

Concurenții au a-și așterne cere-rile instruite conform normelor din vigôre, până la terminul sus indicat subsemnatului oficiu protopresbiter al.

Mediaș, 27 Iuniu 1897.

Oficiul protopresbiter al Mediașului în conțelegere cu comitele parochiale respective.

Romul Mircea,
adm. protopresb.

Nr. 192/897. [110] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea mai jos înșiratelor stațiuni învățătoresci din tractul protopresbiter al gr. or. al Murăș-Oșorheiului, se escrie prin acêsta concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare, și anume la școalele populare din:

1. Egerseg.
2. Gernesig.
3. Medesfalău.
4. Petea.
5. Șoimușul român, și
6. Suplac; — tôte dotate cu salar anual de 300 fl. v. a., locuință și folosința grădinei școlare.

Informațiuni mai ample se pot lua dela subsemnatul ppresbiter și la fața locului dela comitele parochiale.

Cererile concursuale, instruite conform §-lui 60 din „Regulamentul pentru organis. învățământului în școalele populare“, se vor așterne în terminul deschis la subsemnatul oficiu ppresbiter al.

M.-Oșorhei, 30 Iuniu 1897.

Oficiul protopresbiter al gr. oriental al M.-Oșorheiului.

Nicolau Maneguțiu,
protopresbiter

[106] 3—3

Publicare de licitațiune.

Edificarea unei biserici noué în Vințul-inf. (Alvincz), protopresbiteratul Sebeșului, se va da în întreprindere pe calea licitațiunei publice minuende **Mercuri, în 6/18 August a. c. la 3 ore d. a. la oficiul parochial din Vințul-inf.**

Prețul de strigare conform preliminarului de spese e 3185 fl. 65 cr.

Doritorii de a licita vor avea a depune vadiu de 10% din prețul de strigare.

Planul și și preliminarul de spese, precum și condițiunile de licitare se pot vedé la oficiul parochial din Vințul-infer.

Sebeș, 14 Iuliu 1896.

In conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Sergiu Medean,
protopresbit.**Publicațiune.**

Deputatul dietal **Makfalvi Dozza Endre**, din comuna Ida-mare (Nagy-Ida, p. u. Teke, comitatul Clușului, Kolozsvár), are de vênđare peste **100 care nutreț de trifoiu**, calitate bună, și doresce a-l vinde mai ales la oieri, cărora eventual le pôte da ca **pășune de tómnă** și un teritoriu de peste 220 jugere, aprópe tot rít. Cei ce reflectéză sê binevoéscă a se adresa la numitul proprietariu în locul indicat mai sus.

[115] 3—3